

Tjappa Ursina, S. K. K. S. 2635.

Tillhörig Tandläkare Axel Cederlöw, Hudiksvall.

NALLE.

EN MINNESRUNA.

Lapphundarna äro bland de trefligaste hundar man kan ha till sällskap. De äro så helt ut sig själfva, att redan deras originalitet väcker intresse. De äro vidare så trogna och hängifna, att man har idel glädje och behag af dem — om man blott får fatt på dem som valpar och i öfrigt lyckas vinna deras små vildmarkshjärtan. "Sådan herre, sådan dräng", säger ordspråket — men "sådan herre, sådan hund", vore nästan riktigare. Endast den som kan styra och behärska sig själf, kan uppfostra och utbildta en hund, och få hundraser tarfva en så konsekvent och ofattlig omvårdnad som lapphundarna. Försummar man hunden, tar hans nedärfda frihetslust och själfständighetskänsla sig strax uttryck i opålitlighet, lösdrifvartag och eventuell rymning med förbuzande för att slippa bort från det hem, där man inte vet värdera honom och riktigt räknar honom tillhöra familjen, hvilket anspråk liksom ligger i blodet hos honom genom nedärfda eller egna minnen från lapplifvet i fjällen.

Många lapphundar har jag ägt, säkerligen minst ett tjugotal, haft glädje, nytta och sällskap af dem medan de lefde — och bittert saknat dem, när de gått bort. En hunds lif är ju så mycket kortare än människors — och lapphunden blir på grund af sitt öfverdådiga mod ofta själfspilling. Min lilla Nalle var emellertid den käraste af dem alla. I tidskriftens äldsta årgångar har jag talat mycket om lapphundarna, mina bästa hundvänner och mina kamrater på så många ströftåg i finnskog och lappfjäll, mina jaktkamrater och färdekamrater, och flere af dem har jag beskrifvit för att sålunda söka tacka dem för hvad de voro för mig, men ingen har i hängifvenhet och behag öfverträffat Nalle. Det kan ju hända att mitt omdöme påverkas af att jag köpte Nalle på en tid, då jag var särskildt känslig, då jag behöfde och längtade efter en vän att tala vid. Nalle blef mig denna vän, och jag har aldrig ägt en hund, hvars öga mött mitt eget så djupt och stadigt. Jag kunde inför honom tala det vecka språk, som lifvet hånar eller rycker på axeln åt, och på den andra polen kunde jag skoja med honom och elda upp honom, så att hans ögon sprakade af äfventyrlust. Jag tyckte mig känna, att han förstod mina skiftande stämningar — och han var liksom angelägen att visa, att han höll ihop med mig och ville vara så mycket som möjligt för mig. Å ena sidan deltog han med mig, varmt och innerligt, när han såg jag var betryckt, men samtidigt sökte han komma mig att glida in i en annan tankefåra, där lifsglädjen flöt fram — och kunde han då förmå mig att lämna snårmarken och träda ut på de af Vår Herres nådiga sol belysta fälten, tyckte jag han fnissade och log öfver att han fått sin kära husse med sig. Bland hans raraste påhitt var när han i öfvermått af förtjusning och kärlek morrade, bet mig i händerna och slutligen körde sin nos under min arm. Af denna och dylika erfarenheter känner jag till hvilket utomordentligt sällskap en hund kan vara för människan — och det är ju då icke underligt, att jag talar om det riktigt högt, särskildt när det nu gäller att rista en minnesruna öfver Nalle, som icke längre finnes till på jorden.

I min förra tidskrift "Jägaren", hvaraf första årgången utkom 1895 och den sista 1907, har jag skildrat en stor del af Nalles lif (se årg. 1907, sid. 186—202). Här kommer nu finalen och eftermälet om min blågrå vän.

Hela hösten och vintern 1907 samt vårvintern 1908 behagade Nalle åtfölja sin kära husse på ströftåg i Norrland och Lappland. Sedan slogo vi oss ner i Nynäs villastad utanför Stockholm, där vi med förenade krafter — viribus unitis — sökte par force åstadkomma någonting öfverlägset. Mammon visade emellertid föga gunstiga aspekter, ehuru platsen eljest är förtjusande. Nalle var

dock med i allt jag den tiden flitigt skref i tidningarna, antingen det så gällde järnvägs- eller ångbåtspolitik, grundandet af ett stort industricentrum vid isfri hamn och i samband därmed ett uppblomstrande villasamhälle, eller jag genom stämningsskisser från haf och skärgård sökte leda intresset ut till Nynäs. Nalle, "min lilla vän", finnes med i alla skildringarna och efterlämnar äfven på Nynäs många vänner, liksom han gör det öfver hela landet

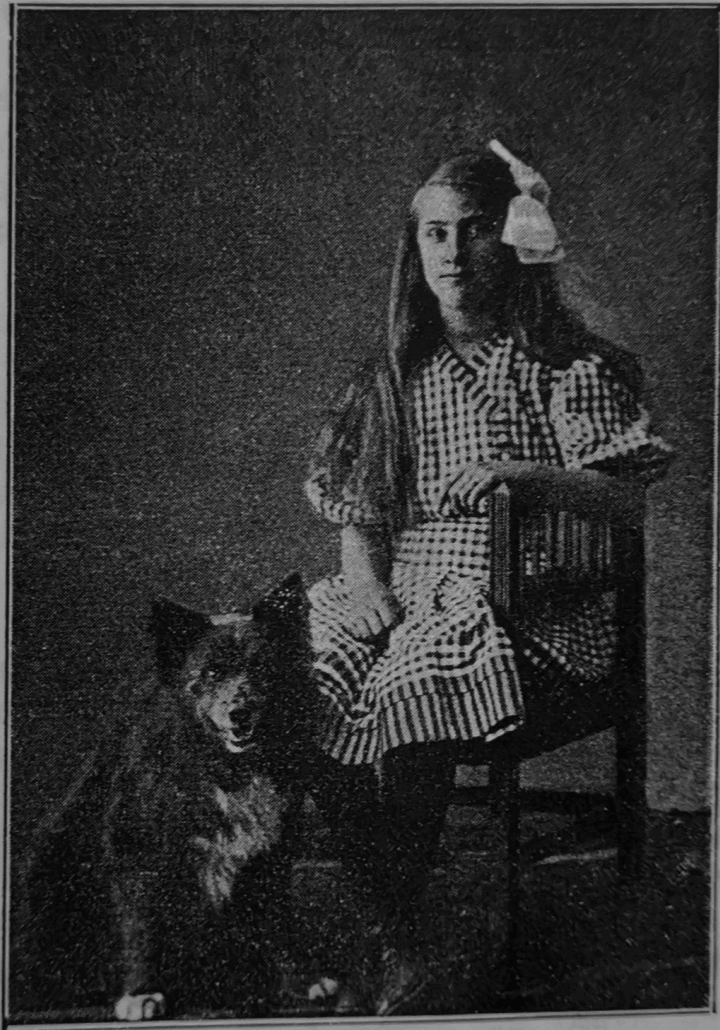
Nalle, Dsk. H. S. B. 13366.

och jämväl i grannländerna, som han vid olika tillfällen behagat lukta på.

Att hålla hund i Stockholm är en rätt besvärlig historia, och af alla raser är säkerligen den frihetsälskande och stridbare lapphunden en bland de svåraste att få till storstadsbarn — han blir ibland fullkomligt desperat öfver allt bråket och hotar med öppen revolt. När man i utländska journaler ser omtaladt, att pommerska spetsen, dvärgspetsen eller kinesiska spetsen äro modehundar i Tyskland, England, Frankrike o. s. v., kan en kännare af gruppen icke värja sig för det intrycket, att dessa hundars ur-

sprungliga gemyt rent ut måtte degenererat, blifvit tamt och storslottslojt. Man kan eljest knappast förstå, huru det kan vara möjligt att i afsevärd grad hålla spetsar i en hufvudstad med alla dess fariigheter i form af automobiler och poliskonstaplar.

Under sådana förhållanden kom emellertid Nalle att hamna i tokarnes och kringlegummornas stad Södertälje och bli sällskap åt min dotter, som går i skola därstädes. Nalle följde till en bör-

jan snällt med till skolan och väntade vid min flickas kläder i tamburen, medan lektionen pågick och tills min flicka stormade ut med de andra ungdomarna, just såsom han af mig blifvit tillsagd och hvilket jag mycket väl vet att han förstod. Afståndet från husse i Stockholm var likväl för stort, för att enbart plikt-känslan i längd skulle kunna regera Nalles oroliga lapphundssjäl, husse var långt borta och språkade visserligen ibland vid sin hund i telefon, men faktiskt blef Nalle efter hand skäligen intresselös för lifvet, saknade antagligen sin husse och smet från flickregementet. Han gick sin vana trogen och "muckade gräl"

med stadens hundar, klådde dem han rådde på och fick smörj af de starkare. En gång blef han så illa biten i hals och hufvud af en Grand Danois, att han fick lof att hålla sig inne både länge och väl — men hans oförbränneliga mod och flotta humör läto sig icke påverkas af dylika bagateller. Därtill tarfvades allvarsammare händelser — värre till och med, än då han på sin tid i Helsingör blef halft fördärfvad af en bulldogg, ehuru såren fullständigt läkte ihop — och dylika händelser skulle icke utebliiva.

En vacker dag — eller rättare sagdt en olycksdag — fick jag från Södertälje telefonbud med underrättelse att Nalle höll på att dö. Han hade måst vara ensam hemma, hoppat eller ramlat ut genom ett fönster, brutit båda frambenen och spräckt sig i skrefvet. Stackars min älskade Nalle, min gode vän från så många vandringar och färder och ensamma stunder, dem han delat och gjort sitt bästa att lifva. Låg han nu verkligen i sjelatåget? Det kändes lika ofattbart som då man förlorar sin allra käraste vän bland människor, lika tungt som då en älskling går bort ifrån en och aldrig vänder tillbaka. Nalle hade, energisk in i det allra sista, med tillhjälp af bakbenen och nosen arbetat sig upp med sin blodiga och fördärfvade kropp genom nedre farstun och uppför första trappan — men den andra trappan hade han icke mäktat med, utan nedanför densamma låg han förblödd och vanmäktig, då han anträffades, bars upp i våningen och på min begäran dödades med kloroform af en i hast tillkallad veterinär.

Vid Nynäs hade Nalle varit varit ute för samma äfventyr, men den gången gick det lyckligare. Jag brukade luft- och solbada om morgnarne, och samtidigt passade Nalle på att hoppa upp i fönstret, där han satt och betraktade lifvet på väg, vid strand och på fjärd. Jag beundrade hans beräkning och säkerhet i språnget och hur han i ett blink klamrade sig fast i fönstret för att inte raula i backen — och då huset var uppfördt på hälleberget och jag bodde i andra våningen, skulle hundens fall blifvit ganska stort. Emellertid gick det galet en dag. Jag stod som bäst och rakade mig, då jag fick höra Nalle tjuta, skälla och väsnas: "husse, skynda dig ner och hjälp mig, jag har ramlat ut genom fönstret, det här var ett farligt spektakel!" I en rasande fart fick jag på mig litet kläder och kilade ner — och där stod Nalle, vresig och snopen, och ruskade på sig som efter ett bad. Jag kände efter öfver allt på hans kropp, men ingenstädes ömmade han, utan hade antagligen haft turen att komma ned på alla fyra och att hans små ben hade hållit, hvilket föreföll mig nästan som ett under. Jag smekte honom och tröstade honom och förde honom med mig upp i bostaden, där han bums kröp under sängen, hans vanliga nattlega och hans plats då han var biten eller eljest olustig.

Borta är nu min vän Nalle, min underbara blågrå lapphund. I en talldunge utanför Södertälje ligger han ordentligt jordad, och dit gå ofta mina tankar i tacksamhet för allt hvad den hunden varit för mig, medan jag hade det mycket sorgligt och ensligt omkring mig. Han har, ehuru "bara en hund", genom sin okufliga energi, sitt sprakande glada lynne och sin rörande hängivenhet gjort mig ovärderliga tjänster. I hans öga, som jag såg och kände deltog med mig, kunde jag berätta allt jag ville utan att blifva förrådd — men i stället på det vänligaste förstådd. Hans trogna, djupa blick var mig en lisa och hela hans älskvärda väsen min utomordentliga glädje.

Det är så tomt efter Nalle, och jag har ännu icke kunnat skaffa mig någon annan hund, ehuru han nu varit död i nära två år. Jag minnes våra vandringar i skog och fjäll, vid kust och i stad, huru han alltid var mig den yppersta vän och det käraste, det raraste sällskap. "Spänstade" vi, gingo "skarpt" och kanske sprungo för att riktigt känna att vi lefde och verkligen funnos till på jorden — ja, då var Nalle alltid på solskenshumör, om det också var oväder, hvilket alltid lockat mig att sätta hårdt mot hårdt. Då sprang han som rasande, hoppade upp på mig och bet mig i armar och händer, så att jag visst ännu har ärr, grep i öfvermod fatt i långa grenar och sprang med dem i munnen, medan öronen klippte, hela muskulaturen var i arbete och den hägerfärgade svansplymagen gungade. Då var Nalle i sitt esse,